

KUNADACSI BARANGOLÓ

A következő számhoz a cikkeket február 14-ig várjuk.

2014. I. szám

A tartalomról

A művelődési ház felhívása

...

Önkormányzati hírek

Anyakönyvi hírek

Nyugdíjkorhatár emelés

Advent 2013

Csarnok világítás megoldva

...

*KISKUN védjegyes termelők
bemutatása*

Pódiumest

A pórul járt krampusz

...

*Koktélba, fogkrémbe, fejfájás
ellen*

...

Ünnepi készülődés az óvodában

Karácsony az iskolában

Falukarácsony

*Megalakult iskolánkban a helyi
intézményi tanács*

...

A kévehányó

...

Hirdetés

Meghívó

*A tanyai gazdaságok piacra
jutásának segítése*

...

*"Milyen fehér csöndesség ez!
Messze házunk télben ül.
Gyere az ablakhoz , édes!
Csókolj meg és nézz körül!
Süt a nap, elállt a hó már,
mégis pelyhek hullanak:
puhán, halkan, pehelymód száll
pillanat és pillanat."*

/Babits Mihály - Halavány téli rajz/

A művelődési ház felhívása

Kirándulást szervezünk Mohácsra a híres BUSÓJÁRÁSRA

2014. március 2-án

(árajánlatkérés folyamatban),

valamint **színházlátogatást** tervezünk **március 8-án (szombaton)** a Páratlan páros c. előadásra a Kecskeméti Katona József Színházba.

(Jegyár: 2500 Ft/fő + utiköltség)

Amennyiben felhívásunk felkeltette érdeklődését, várjuk jelentkezését legkésőbb

2014. február 15-ig.

A részletekről a 06/20 805-9880-as telefonszámon lehet érdeklődni.

Jótekonysági est

Szülői munkaközösségünk ismételten megrendezi szokásos jótekonysági estjét, melynek célja kis falunk óvodásai és iskolásai támogatása.

Aki szeretne egy vidám délutánt eltölteni és ezáltal nemes célt szolgálni, azt szeretettel várjuk február 15-én délután a művelődési házban egy kis kellemes kikapcsolódásra!

Önkormányzati hírek**Kunadacs Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2013. december 19-én megtartott ülésének napirendjei:**

1. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról
2. Az önkormányzat 2013. évi költségvetésének módosítása
3. Az önkormányzat 2014. évi átmeneti gazdálkodásáról szóló rendelet megalkotása.
4. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendeletének tárgyalása.
5. A 2014. évi belső ellenőrzési terv elfogadása.
6. A köztisztviselők 2014. évi teljesítménykövetelményeinek alapját képező kiemelt célok meghatározása.
7. Téli igazgatási szünet.
8. Kunadacs településfejlesztési koncepciójának, településszerkezeti tervének és helyi építési szabályzatának teljes körű felülvizsgálata és módosítása.
9. Döntés a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázatokról.
10. Kunadacsi Paprika Nonprofit Kft. által megvalósítandó paprikaörlő üzem tervdokumentációja elkészítésére megkötött szerződés jóváhagyása.
11. A hőeltakarításra vonatkozó szerződés megkötése.
12. Az FKDM-TKT KESZI Intézményvezetői állásra kiírt pályázat bírálatának elfogadása, intézményvezetői kinevezés jóváhagyása

Anyakönyvi hírek**Születtek:**

Hegedűs Liliána 2013.12.19.
An.: Szabó Katalin
Káldi Edina 2014.01.10.
An.: Pandúr Edina

Elhunytak:

Gyapjas Mária (45) 2013.12.29
Aknay Gusztáv Miklósné (71) 2013.12.21.
Szül.: Diószeghy Anikó
id. Fehér György (68) 2014.01.03.
Sebestyén Sándor (57) 2014.01.08.
Antal Károly (63) 2014.01.10.

Advent 2013

Kedves meghívást kapunk a kunadacsi kultúrházba a kunszentmiklósi SEGÍTŐ SZOLGÁLAT gondozójától. Ünnepejlük együtt a Sz é p k o r ú k n a p j á t 2013. december 13-án.

Természetesen elfogadom az invitálást és megyek. A kultúr nagyterme feldíszítve, az asztalok megterítve, /sütemény, pogácsa, szendvics, üdítő, stb./ Az asztalok mellett jól ismert arcok, szomszédok, ismerősök, volt munkatársak. Együtt váltunk szépkorúvá, és ezzel csak itt szembesülök. A gondozók fogadnak kedvesen, mint mindig, ajándékot kapok, leültetnek, kínálnak minden jóval, nagyon jólesik a figyelmességük, élvezem a kényeztetést.

Ünnepi köszöntőt mond Horváthné Tompai Mária vezető gondozó, majd két iskolás muzsikussal, a Nyugdíjas Klub, Molnárné Terike, Kemény András. Énekkel, zenével, versekkel, szép gondolatokkal szórakoztatnak minket. Az asztalokat szépen megfeszítjük finom terüktől, nehogy hiábavaló legyen gondozóink szorgos munkája. A csendes zivaj jelzi, hogy megkezdődött a kötetlen beszélgetés. Örülünk egymásnak, évek óta ennyi információt nem gyűjtöttem be sorstársaimról mint itt most. Jó, hogy eljöttem. Ez remek kapcsolódás volt az egyhangú hétköznapiakból. Köszönöm a Szolgálat minden dolgozójának ezt a különleges napot, és természetesen az egész évi rendelkezésre állást, gondunkban, bajunkban, magányunk feloldásában, örömeink megosztásában.

Gazdik Mihályné

NYUGDÍJKORHATÁR-EMELÉS 2014-TŐL: JÖN AZ ÚJ NYUGDÍJKORHATÁR!

A társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára annak, aki

- a) 1952. január 1-je előtt született, a betöltött 62. életév,
- b) 1952-ben született, a 62. életév betöltését követő 183. nap,
- c) 1953-ban született, a betöltött 63. életév,
- d) 1954-ben született, a 63. életév betöltését követő 183. nap,
- e) 1955-ben született, a betöltött 64. életév,
- f) 1956-ban született, a 64. életév betöltését követő 183. nap,
- g) 1957-ben vagy azt követően született, a betöltött 65. életév.

Az öregségi nyugdíjkorhatár évente fél esztendővel nő, így 2014-ben már 62,5 évre emelkedik. Pontosabban az 1952-ben születettek már nem 62 évesen, hanem csak egy fél évvel később mehetnek nyugdíjba, így 2014 első felében jelentősen visszaesik a nyugdíjazások száma.

A 65 éves nyugdíjkorhatár 2022-re élesedik be.

Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül továbbra is jogosult az a nő, aki

- legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik, és
- azon a napon, amelyről számára a nyugdíjat megállapítják, biztosítási jogviszonyban nem áll.

Jogosultsági időnek minősül:

- a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszony, valamint a
- a terhességi-gyermekágyi segélyben,
- gyermekgondozási díjban,
- gyermekgondozási segélyben,
- gyermeknevelési támogatásban és
- a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

Stomfoliné Józsa Piroska - családgondozó

A csarnok világítása megoldva

Több mint egy évet kínlódtunk a sportcsarnok világításával. Először izzócserével indítottunk. Délután kicserélték a hibás égőket, délután már 7 nem égett a 18-ból. Láttunk is meg nem is. Borús, esős időben, esti órákban már veszélyessé vált a csarnok használata. Azok a foglalkozások, amik csak megfelelő fényben tarthatók (labdajátékok), megszűntek.

Hogyan tovább? 2013 őszén szakemberrel megnéztük a rendszert. A lámpatestek cseréjét javasolta, sajnos az árajánlat meghaladta a félmillió forintot. Novemberben újabb villanyszerelő vizsgálódott, ugyanazt mondta, csak valamennyivel olcsóbban végezte volna el a munkákat. Decemberben újabb próbálkozás. Jól indult, nagy szakértelemmel kezdett hozzá a vállalkozó. Fényképezett, műszerrel bemérte a távolságokat, szorozott, osztott, telefonált lámpatestügyben. Elmondta, hogy az izzók cseréje csak pillanatnyi megoldás, és az is tízezer forintos összegű lenne. Az elavult égőket még gyártják, de az élettartamuk kérdéses. Másnap két különböző típusú világítótestet fel is helyeztetett. Választhattunk közülük, melyik a megfelelőbb. Megkaptuk az árajánlatot, kétszázezer forint, ez is jól hangzott. Ebben a munkadíj is benne van, ami garanciát jelent az elvégzett munkára, és a LED-es reflektorok tízedrészére csökkentik az áramfogyasztást, nem érzékenyek a fel- és a lekapcsolásra, koncentráltabb fényerőt biztosítanak.

A téli szünetben terveztük a megvalósítását. A KLIK beadott egy pályázatot az összes iskolájára, amit ő működtet, így a csarnok korszerűsítésére nincs mód. Pénzt kell szerezni! Szerencsére jött is a segítség. Néhányan több tízezer tételben ajánlottak fel támogatást, a szülők, kívülállóak és az iskola dolgozói 500 Ft-os pártoló jegyeket vásároltak, s több mint felét a Kunadacsi Kölcsönös Növénybiztosító Egyesület finanszírozta. 2013. december 23-án fényárban úszott a csarnok. Külön köszönet Kurányi Attilának, a vállalkozónak, a beszállítónak, Varga Zoltán villanyszerelőnek, Dunai László, G. Nagy László és G. Nagy József nagyobb összegű támogatásának.

Pongráczné Zsuzsa

KISKUN Védjegyes termelők bemutatása

Tisztelt lakosság! A Felső-Kiskunsági Gazdaságfejlesztő Alapítvány az idén is folytatja a védjegyes termelők bemutatását azzal a céllal, hogy a KEOP támogatással kialakított, hamarosan működő, több mint 60m²-es fedett termelői piacon árusító termelők, gazdálkodók termékeit minél közelebből megismerjék a fogyasztók, tovább erősödjön az egymás közötti bizalom.

A piac és a védjegy népszerűsítése érdekében termelői látogatásokat szervezünk. Ezeken az alkalmakon a résztvevők közvetlenül tapasztalhatják, hogy milyen gazdálkodás folyik a termény betakarításig, illetve feldolgozás esetén milyen munkafolyamatok zajlanak. A látogatás végén kérdőív segítségével tájékozódunk arról, hogy a résztvevők milyen gazdaságot néznének meg. A választás egy állattartással foglalkozó őstermelő meglátogatására esett.

Előtte az interjúnk segítségével mutatjuk be **Magyarné Nagyszabó Katalin** állattartó őstermelő munkáját és termékeit, amit személyesen is láthatnak majd a termelői látogatás napján.

-Katalin, gondolom, hogy a településen többen ismernek és tudják, mivel foglalkozol. Mégis fontosnak tartottuk, hogy még közelebből kapjon információt az Olvasó a mindennapi munkáról és arról, hogy milyen terveid vannak.

-Mióta élsz Kunadacson, és mióta foglalkozol állattartással?

2008 tavaszán azt gondoltuk, hogy megfelelőbb lakhelyet keresünk a gazdálkodás céljából. Kunadacsra esett a választás. Gyerekkorom óta állatok közelében vagyok. Többszöri újrakezdés után még mindig őket választom.

-Tanyáton milyen állatokat tartotok, és hogyan zajlik itt egy napod?

Előnyt élveznek a szarvasmarhafélék, mivel ők jelentik a megélhetésünket, de emellett megtalálható nálunk sertés, csikó és -természetesen- kutya, macska. Minden reggel korán kell kelni, 4-5 óra körül, mert a tehenek megfejtésével kezdjük a napot. A friss tejet azonnal tejhűtőbe tesszük, mert abban tároljuk. Ezután az állatok etetése következik, trágyázás, aljázás. Ez így megy délután is.

-Milyen termékeid vannak? Elkészítésüket kitől, hogyan tanultad?

Van friss tehéntej 5°C-ra hűtve, tehéntúró, tejföl, tehéngomolya. Elkészítésüket az idősebb korosztálytól tudjuk elsajátítani. Én is ezt tettem; Fülöpházára jártam át tanulni egy idős nénihez.

-Milyen gondossággal készülnek a tejtermékeid?

A friss tehéntej szűrve kerül a hűtőbe vagy feldolgozásra sajtnak, ami egy kicsempézett helyiségben történik megfelelő higiénia mellett. A tejfeldolgozáshoz használt eszközöket rendszeresen, mosogatás, fertőtlenítés, öblítés után használjuk mindennap.

-Nehéz dolog az értékesítésük? Mit vársz a KISKUN VÉDJEGY-hez való csatlakozástól és a helyi termelői piactól?

Igen, sajnos elég nehéz, mert a mostani korosztály nem fogyaszt házi termékeket, inkább a boltokban, bevásárlóközpontokban vásárolnak. Természetesen azért vannak emberek, akik házhoz jönnek vagy telefonon rendelnek a házi termékeimből. Bízunk abban, hogy a védjegyhez való csatlakozással sokkal több vásárló választja a házi, megbízható kézzel készült termékeimet, ezzel több jövedelemre teszek szert, ezáltal a

gazdaságom fejlődni tud. Mint tudjuk, hogy a jó minőség előállításához megfelelő bevétel is szükséges.

-Mindezek után mit ajánlsz az Olvasónak, miért érdemes ellátogatni a tanyákra a termelői napon?

Megismerkedhetnek az állatok ellátásával, napi szükségleteivel, a velük kapcsolatos munkákkal és azzal, hogy tulajdonképpen hogyan is lesz a takarmányból friss házi tej. Köszönöm szépen a lehetőséget. Remélem, hogy ezzel az interjúval és a termelői látogatási napon több vásárlót tudok magamhoz csábítani.

Úgy legyen! További sikereket kívánok a munkához és minél több vásárlót a piaci napokon.

A legközelebbi alkalommal újabb védjegyes termelőt mutatunk be.

Várjuk Önöket, vásároljanak Önök is a hamarosan induló kunadacsi piacon! Kísérjék figyelemmel híreinket, érdeklődjenek a helyi élelmiszerinformációs pontunknál, a művelődési házban.

A projekt a „Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek” KEOP-2011-6.2.0/B/09-11 keretében valósulhat meg. Projektazonosító szám: KEOP-6.2.0/B/11-2011-0046.

Felső-Kiskunsági Gazdaságfejlesztő Alapítvány

Cím: 6097 Kunadacs, Kossuth u. 51. művelődési ház

Fax: +36 (76) 558-213

E-mail: felgainfo@gmail.com

Honlap: www.felga.hu

Koós Zita
az alapítvány munkatársa

Nemzeti Fejlesztési Ügyműködés
www.ujszachenyi.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZÉCHENYI TERV

Pódiumest

2013. december 11-én Tóth Péter tanár úr eljött Kunszentmiklósról, hogy a kunadacsi versszerető embereknek előadjon József Attila költeményeiből. Az előadás nagyon kreatív, figyelemkeltő és magával ragadó volt. Ahogy láttam, mindenkinek lekötötte a figyelmét, mert előadásával jól át tudta adni József Attila érzelmeit a versekben. Az előadás után a könyvtárban egy kis beszélgetésre került sor.

Duna Ágnes
7.o. tanuló

A pórus járt krampusz

2013. dec. 21-én a Bibuczi gyermekszínház "A pórus járt krampusz" előadását láthattuk a sportszínházban. A társulat nem először járt nálunk, a korábbiakban már előadták a "Nagyot mondó Tóbiást", valamint a "Snufi a művész-bűvész" című darabokat. A gyerekek érdeklődéssel figyelték a három zenetanárt, akik különböző hangszereken játszottak és énekükkel, tanulságos szövegükkel kápráztatták el a jelenlévőket. Az óvodások és az iskolások, sőt még a téli közfoglalkoztatottak (és minden jelenlévő) is együtt énekelhetett a fellépő művészekkel. Minden szülő nevében elmondhatom, hogy ez a zenés produkció gyermekeink számára tartalmas és szórakoztató délelőtti biztosított. Mindezt köszönjük az Összefogás Kunadacs Jövőjéért Egyesületnek, hogy lehetővé tette mindenki számára a díjtalan belépést. Reméljük, hogy minél több ilyen programban lesz részünk.

Jázmin és Fanni anyukája

Koktélba, fogkrémbe, fejfájás ellen: az egyik legnépszerűbb gyógynövényünk, a borsmenta

Nincs is jobb annál, mint a nyári hőségben egy kellemes borsmentás limonádét kortyolgatni vagy egy laza buliban mojito koktéllal frissíteni magunkat. Hűsítő hatása és kellemes íze miatt igen közkedvelt növényfaj. Habár különböző mentafajok az évezredek óta ismer és használ az emberiség, a jelenleg legnagyobb népszerűségnek örvendő borsmentát csupán a 18. században írták le először a Brit-szigeteken. Arra is csak később derült fény, hogy nem egyszerű fajról, hanem egy ún. fajhibridről van szó; azaz a borsmenta két másik mentafaj (a vizimenta és a zöldmenta) spontán kereszteződésének eredménye. Valószínű, hogy a Brit-szigeteken alakult ki, de természetes előfordulási helye máig ismeretlen. Az új világba érkező első brit telepesek olyannyira nagyra tartották ezt a növényt, hogy magukkal vitték és termesztésbe vonták a mai USA területén is, ahol mind a mai napig az egyik legnagyobb mennyiségben termesztett gyógynövényfajok egyike. A borsmenta nem csupán gyógyászati célból jelentős, hanem igen fontos alapanyaga számos kozmetikai és élelmiszeripari terméknek. A fodormentával és a szahalini mentával együttesen mintegy 23.000 t mentaillóolajat állítanak elő évente, melynek összpiaci értéke meghaladja a 400 millió USD-át. A Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karán működő Gyógy-, és Aromanövények Tanszék kutatói a Traditional and wild projekt (<http://traditionalandwild.eu/hu/>) keretében többek között az egyes gyógynövényekkel kapcsolatos tradicionális tudást, valamint az egyes növények hatóanyag-tartalmát vizsgálják. Kutatásaik tükrében lássuk, mit érdemes tudni még a borsosmentáról!

Mi mindenre jó a borsmenta?

A borsmenta kellemes illatát a levelekben és a virágzatokban felhalmozódó illóolajnak, azon belül is a fő komponenseknek, a mentolnak és a mentonnak köszönheti. Hamar felismerték hűsítő, emésztést segítő hatását, ennek megfelelően mind külsőleg (bőrviszketés, izomfájdalom és reumás panaszok esetén), mind belsőleg (főleg epeműködéssel összefüggésbe hozható emésztési panaszok kezelésekor) igen elterjedten használják. A modernkori tudományos eredmények is megerősítették a korábban, tapasztalati úton leírt hatásokat, emellett pedig rávilágítottak a borsmenta olajának erős baktérium- és gombaölő hatására is. Az illóolaj fő hatóanyaga, a mentol számos gyógyszerben megtalálható, úgymint a 'Bilagit' draszté-, 'Cholagol-' és 'Glycoseptoldatok', 'Fagiforszirup'. A gyógyászati célú hasznosítás mellett számos kozmetikum (fogkrémek, szájvizek) és élelmiszer (üdítőitalok, rágógumi) egyik fő összetevője.

Hogyan fogyasszuk?

A borsmenta szárított levelei és illóolaja (melyet vízgőz-desztillációval állítanak elő) egyaránt alkalmazható a következő módon:

Belsőleg emésztési panaszok esetén 1-4 illóolaj cseppet tegyünk kockacukorra vagy keverjük vízbe, epepanaszok enyhítésére napi háromszor 0,2-0,4 ml ajánlott, kapszulázva! Szárított levél fogyasztása esetén 1,5-3 g-ot forrázzunk le 150 ml vízzel (ezt napi háromszor ismételtethetjük), a levelekből készített 45 %-os alkoholos kivonatból (arány 1:5) 2-3 ml-t fogyasszunk, szintén naponta háromszor!

Külsőleg felső légúti megfázás esetén inhaláláshoz az illóolajból 3-4 cseppet adjunk a forró vízhez, fejfájás enyhítésére az illóolaj legalább a 10-szeresére hígítva alkalmazható halántékra, homlokra helyezve. Ellenjavallat, mellékhatás: előfordulhat allergiás bőrreakció. **Csecsemők és kiskorú (3 év alatti)** gyermekek számára **nem javasolt** a használata (elfogyasztva sárgaságot, belélegezve légzési panaszokat válthat ki). Refluxos betegeknek a nem kapszulázott készítmények gyomorégést okozhatnak. A szárított, aprított levelek terápiás alkalmazásának ismert ellenjavallata, mellékhatása nincs.

Hogyan termesszük?

Legismertebb fajtája a 'Mitcham', hazai nemesítésű fajtája a 'Mexián', de termesztésben alapvetően szelektált, továbbbszaporított populációival találkozhatunk. A borsmenta csiraképes magot nem érlel, így földbeni módosult hajtásaival (sztóló), zölddugványozással vagy sarjakkal szaporítjuk. Szabadföldön a módosult hajtások telepítésének optimális ideje október. A letisztított sztólókat 1-2 sorosan, zsinórszerűen kell a barázdába fektetni, majd 10-12 cm-es talajréteggel takarni. Ne legyen se túl sekély, se túl mély a telepítés! Víz-, hő és fényigényes. Fontos, hogy jó vízelvezetésű, tápanyagban gazdag talajba kerüljön. Állandó helyre ültetve jól bírja a téli fagyokat, cserépben, ládában nevelve azonban érdemes fagymentes helyen átteleltetni, így a következő évben ismét szépen kihajt. Házikertben, balkonládába ültetve levelei folyamatosan szedhetők. Nagyüzemi körülmények között általában 2-szer vágják, a virágzás kezdetén. Hűvös, csapadékos időjárási körülmények között a levelein barna foltosodás jelenhet meg, melyet leggyakrabban a mentarozsda okoz. Levéltetvek és tripszek is károsíthatják. Jelentős kártétel esetén engedélyezett növényvédőszer használata javasolt.

Hogyan szárítsuk, tároljuk?

A frissen levágott hajtásokról fesszük le a leveleket, majd napfénytől védett, szellős helyen, természetes módon szárítsuk! Igen erős illatú, így más növényi alapanyagoktól, élelmiszerektől elkülönítve tároljuk papírzacskóban vagy dobozban, fénytől és nedvességtől óvva! A tárolás során jelentős lehet a levelek illóolaj-vesztése (akár a felére is visszaeshet), így 1 éven belül használjuk fel!

Háttérinformáció:

Az adatok, információk forrása a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karának Gyógy- és Aromanövények Tanszéke. Az adatokat a tanszék munkatársai tudományos igényességgel állították össze.

Az információk begyűjtését és a háttérkutatásokat a Traditional and wild projekt támogatta. A projekt az Central Europe Programban az Európai Unió és a Magyar Köztársaság társfinanszírozásával valósul meg.

<http://traditionalandwild.eu/hu/>

<http://www.facebook.com/traditionalandwild.HU>

További információ:

Herendy Csilla kommunikációs vezető

csilla.herendy@gmail.com

+36 20 385 10 89

A projekt az Central Europe Programban az Európai Unió és a Magyar Köztársaság társ-finanszírozásával valósul meg

Traditional and wild

Ünnepi készülődés az óvodában

*„Nemes, szép élethez nem kellenek nagy cselekedetek,
Csupán tiszta szív és sok-sok szeretet.”*

/Pázmány Péter/

December 6. minden kisgyermek életében jelentős nap. Ekkor látogat el hozzájuk és az óvodába a Mikulás. Van, aki nagyon várja Őt, van, aki kevésbé, de akad olyan is, aki kifejezetten fél tőle. „Pedig a Mikulás bácsitól és a segédjétől nem kell félni” – szoktuk mondani. De bizony ilyenkor szembesülnek gyermekeink azzal, hogy vajon kap-e majd csomagot vagy nem. Vajon jól viselkedtem vagy pedig kevésbé? A kunadacsi óvodába is megérkezett a Téliapó. Először a kis- és középső csoportokhoz látogatott el. A hosszú, fárasztó út után leült megpihenni a gyerek körében. Vidám énekszóval várták, majd verseltek neki, megmutatták, hogy milyen ügyesek. Ezután egyesével, szólította a gyerekeket és meglepő módon sok mindent tudott, látott róluk. Akadt olyan kisgyermek, akit az óvó néninek kellett odakísérnie, hogy félelmét legyőzze. De kivétel nélkül mindenki megkapta az édességgel teli csomagot és ígéretet tett, hogy jövőre még jobban viselkedik. Mert a Téliapó mindent lát... Mikulás bácsi ezután a középső- nagycsoportba érkezett. Már messzi hangos énekszóval várták. A nagyok örültek a sok jó szónak, és az intelmeknek, tanácsoknak. Ők már határozottabban közeledtek Téliapó felé. Mindenki illedelmesen megköszönte a csomagot, majd elbúcsúztunk. Jövőre ismét találkozunk, köszönjük neked és a Csaba Kft. -nek a sok-sok finomsággal teli csomagokat.

A karácsony a családok egyik legszebb ünnepe. A szeretetről szól, amire a rohanó hétköznapiakban nem mindig figyelünk kellőképpen. Mint minden évben, a mi nagy családjunk is - az óvoda - izgalommal várta karácsony ünnepét. Ilyenkor valami megváltozik, béke és nyugalom szövi át mindennapjainkat. És a lázas készülődés! A csoportokból karácsonyi énekek hangjai szűrődtek ki, és az egész óvodát belepte a mézeskalács ínycsiklandó illata, a gyerekek saját kezűleg készítettek az édességet. Az óvodában megjelentek a színes rajzok karácsonyfákról, kívánságokról.

A nagy napon (december 20-án) a gyerekekkel közösen díszítettük fel a karácsonyfát. Minden csoportban más és más. A kedves szülőket, nagyszülőket mindkét csoportban ünnepi műsorral fogadtuk, amire sokat készültek a gyerekek. A kicsik még elcsukló hangon, néha könnyes szemmel, a nagyobbak izgalmukat leplezve szerepeltek.

A karácsonyi énekeket és verseket a Jézuska is meghallotta, és végre meghozta a hön áhitott ajándékokat. Minden gyermek talált a karácsonyfa alatt számára kedves játékot.

A szülőkkel közösen kibontottuk az ajándékokat, végre lehetett játszani velük. Beszélgetés mellett a közös teázást, mézeskalácsolást és a szülők által készített finomabbnál finomabb süteményezést finom ebéd követte.

Majd Veres Andi és a Palinta társulat műsorával leptük meg a gyerekeket és vendégeinket. A zenés, énekes élő műsort nagyon élvezték a gyerekek, főleg azért, mert ők is szerepelhettek, részt vehettek benne. Ez a műsor méltó befejezése volt az egész napot átszövő ünnepi hangulatnak.

Ezúton mondunk köszönetet támogatóinknak, egy önzetlen apukának, Bognár Tündének és minden kedves szülőnek, akik hozzájárultak ahhoz, hogy ez a nap is felejthetetlen és élményekben gazdag legyen gyermekeink számára.

Az óvoda dolgozói és a magam nevében kívánok mindenkinek egészségben, sikerekben gazdag boldog új évet!

Látosné Laczkovics Anett

Karácsony az iskolában

December 21-én az iskolában megtartott színdarab után együtt maradtunk a csarnokban. Az osztályok műsora következett. Az alsósok énekeltek, verseltek, népi hagyományokról olvastak és táncoltak. A felső tagozat osztályai egy-egy nép karácsonyt mutatták be: az 5. osztály Hollandiát, a 6. Amerikát, a 7. Írországot és a 8. Franciaországot. Érdeklődők, főleg szülők is megtisztelték a rendezvényünket. Jó hangulatban, sok-sok nevetéssel és nagy – nagy szeretetben telt a délelőttünk, amit közös énekléssel zártunk.

Hajdú Flóra 7. osztály

FALUKARÁCSONY

2013. december 21-e. Igen, ez kis településünk nagy ünnepe. Ma van a falukarácsony napja. A falu apraja, nagyja, gyerekek és felnőttek sietünk a művelődési házban tartandó ünnepélyre. Izgalommal várjuk, hogy a 2013-as évben meglepetésben lesz részünk. Elérkezett a műsorkezdés ideje. Volt ott minden: énekes játék, vers, tánc, kórus, nagyszerű zene. A jobbnál jobb műsorszámok élményeivel gazdagodhatott mindenki. E nagyszerű este után gyertyát, csillagszórót gyújtottunk a falu karácsonyfája előtt. Forró kakaóval, friss kaláccsal, teával és ízletes fűszeres finom forralt borral köszöntöttük egymást.

Köszönöm mindazoknak, akik e szép karácsonyi ünnephez áldozatos munkájukkal hozzájárultak, kik időt, fáradságot nem számítva számunkra egy szép, gazdag karácsonyi estét hoztak létre. A 2014-es esztendőben kívánok nekik és a falunak békés, boldog, sikerekben gazdag szép napokat.

Erdős Józsefné

Megalakult iskolánkban a helyi intézményi tanács

A **Klebsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK)** minden iskola vezetője részére elküldött egy tájékoztatót, amelyben felhívta a figyelmet arra, hogy 2013.nov.1.-jétől törvény írja elő: *"Az iskolának létre kell hoznia a szülők, a nevelőtestület és az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat delegáltjaiból egy újonnan megalakult intézményi tanácsot november 15-ig."* Így 14-én összeült egy "kis csapat" a kunadacsi iskolában, ahol létrehoztuk ezt a szervezetet, az alakuló ülésen.

Mivel a mi iskolánk a ladánybenei iskolával közösen alkot egy intézményt; ezt a szervezetet is együtt alkotjuk, melynek felépítése a következőképpen alakul:

Elnök: Dunai László

Elnökhelyettes: Hardi Lajosné

továbbá 10 tisztségviselő: Berenténé Gönczi Ilona, Mátyás Ferenc, Visontai István, Jurászik Erika, Baranyi Szilveszterné, Farkas Ildikó, Pongrácz Józsefné, Kecskeméti Halcsik Mónika, Bálint Jánosné, Gálné Lehóczki Aranka

A tanács ügyrend alapján működik, amely tartalmazza a tanács célját és feladatait, szervezeti felépítését, tisztségviselőinek számát (nevét), a döntéshozatal szabályait (szavazati arányokat) és minden olyan kérdést rendez, ami a hatékony működéshez szükséges. Az iskolaigazgató, intézményvezető félévente köteles beszámolni az intézményi tanácsnak az intézmény működéséről, a tanácsnak pedig ki kell alakítania és el kell juttatnia álláspontját az állami intézményfenntartónak, a KLIK-nek. Az intézményi tanácsnak joga, hogy véleményt nyilvánítson az iskola működésével kapcsolatos minden kérdésben, mostantól fogva az igazgató ennek véleményét is köteles kikérni a belső szabályzatok, illetve munkatervek elfogadása előtt. A nevelőtestület dönthet úgy, hogy bizonyos döntési jogköröket az intézményi tanácsra ruhazza át.

További célkitűzéseink:

-A település lakóinak segítése (ösztönzése!), hogy belátást nyerjenek az iskola életébe, például plusz nyílt napok szervezése és a figyelem felhívása a különböző iskolai rendezvényeken való részvételi lehetőségekre

-A gyerekek ismereteinek bővítése a helyi intézményekről, gazdaságokról, vállalkozásokról, ezek látogatásának megszervezésével

-A hátrányos helyzetű családok felkutatása, segítése

A szervezet szívesen fogad további ötleteket, amelyekkel akár az iskolán vagy az intézményeken keresztül gyermekeink segítségére lehetünk.

"Ezek a csillogó szemű gyerekek nem maguk váltották a belépőjegyet arra az útra, amit úgy hívnak: ÉLET..."

Ha szemükbe nézünk, ugyanazt a sugárzást érezzük, ugyanazt olvassuk ki belőlük: itt vagyok, faragj az évek során embert belőlem!" /Várady J./

Hát legyünk egymás segítségére, és faragjunk együtt embert a gyermekeinkből!

A KÉVEHÁNYÓ

Az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején az általános iskolát végzők ugyanúgy várták a nyári szünetet, a vakációt, mint a maiak. Hurrá! Nem kell iskolába járni! Lehet a labdát rúgni, fejelő bajnokságot rendezni, csúzlizni, a csatornában kosárral halászni. Vasárnap délután jön a mozi. Villanyt fakaszt és a gabonarakarból átalakított „kultúrházban” vetíti az ősrégi, szakadozott filmjeit.

Hogy napjaink ne semmittevással teljenek, az eddigi feladatok mellett egyre sűrűbben kell a szőlőben gyümölcsöt szedni, kapálni és szőlőt kötözni. Ha a napszámok is dolgoztak, mi mindig elkülönítve más munkát kaptunk az ősémmel, nehogy azt higgyék, hogy ellenőrizni vagyunk ott, meg hát így a mi munkánk is mérhető volt.

Táborozásról, kirándulásról álmodozni sem mertünk. Az anyagi okokon kívül nem volt olyan valaki, aki azt megszervezte volna. Ha egy-egy vásárba eljutottunk, az volt az igazi kikapcsolódás, az volt az ünnep. A felnőtteket többnyire az állatvásár érdekelte, bennünket a bazár, na meg a hurka-, kolbász- és pecsenyesütögető. A mellette lévő sátorban serénykedtek az italboltosok. Volt is forgalom rendszeren, az áldomást meg kellett inni. A sör fogyott jobban, annak is a korsós változata, így ritkábban kellett azért sorba állni. Mi, gyerekek a „dupla málnát” részesítettük előnyben: 3 deci sződa és a normál málnaadag duplája volt megkeverve, amitől a szánk majdnem összeragadt. Ez így volt jó.

Ha valaki cipőt vagy szandált kapott, azt madzaggal összekötve a vállára dobta, és továbbra is mezítláb közlekedett, nehogy sáros legyen, vagy ne adj isten, állati ürülékkel szennyeződjön! Farmernadrágot még senki sem kaphatott. Annak még híre-hamva sem volt. Lehetett kapni ún. „bricseszadrágot”, ami a lovaglő- vagy csizmanadrág kordanyagból készült változata volt. Ekkor kezdett divatba jönni a kék munkásruha gumicsizmával, amelynek szárát letűrték. Egy-egy vásárban több százan, lehet, hogy több ezren is megfordultak. Volt disznó- és marhavásár, de a leglátványosabb a lovasoké volt. Futószáron köröztek a csikók, kocsikereket lekötve próbálták az ígáslovakat, nézték az állatok fogát, lábát; a szelidségét úgy bizonygatták, hogy gazdája átbújt a szegény pára hasa alatt.

Itt történtek a legnagyobb átverések is. Különböző keverékekkel etették, itatták az állatokat, sőt a fülébe is súgtak. Előfordult, hogy a vásárban még kezes báránként viselkedő ló hazafelé már szétrúgta a saroglyát.

Volt úgy, hogy „két karikára” árultuk az állatokat. Anyuka Karcsival a választási malacokat, apuka meg én a borjúkat. Ekkor is igaz volt az a mondás: „Kettőn áll a vásár”.

Apukának és nekem azt a másikat nem sikerült megtalálnunk. Vagy drágán tartottuk az állatokat, vagy ügyetlenek voltunk. Ősémnek nagyon tetszett a kupec kedés, szemmel láthatóan élvezte. Én nem annyira. Nehezen viseltem, mikor ócsárolták az árut. Az egyik vevőnek túl fiatal, a másinak már túl öreg, nem elég tarka, a szeme alatt az a folt olyan, mintha pápaszemes lenne. Ha valaki dicsérte az állatokat, az biztos nem vevő volt.

Gyuri bácsi is malacokat árult.

- Bátyám, picik ezek a malacok.
- Picik, picik, de öregek.

Azóta is járja felénk a mondás, ha csökött, csúnya malacot látunk. „Olyan, mint a Pacek malaca: pici, de öreg”.

Csak azért, hogy ne legyünk otthon, nem vittek el bennünket. Vagy segíteni kellett, vagy a méretünkre volt szükség egy-egy ruhadarab vásárlásához. A vásár, mint szabadidős program, csak később került szóba, amikor haverokkal kerestük fel a forgatagot biciklivel, később pedig motorral. Ekkor már azt a felét részesítettük előnyben, ami igazán nem volt: leányvásár.

Még a vakáció elején tartottunk, amikor apámat felkeresték a tsz-ből, hogy asztagot kellene rakni. Ez a megtiszteltetés Zoó Jani bácsival együtt érte. Koruk meghaladta az ötven évet, de a súlyuk nemigen az ötven kilót. A gabonakévék alakzatba rakása precíz munkát igényelt. Az asztagnak bírnia kell a vihart, az esőt, no meg az sem volt mindegy, hogyan néz ki. Akkor még öt tsz volt, és bizony megesett, hogy az asztagosok egymás munkáját sötétedéskor megszemlélték. Ha bele lehetett kötni, bizony azt meg is tették. Nem rejtették véka alá véleményüket.

De hiányzott egy ember a brigádból. Ez volt a kévehányó.

- Nincs kedved megpróbálni? Ha nem bírod, keresünk mást.
- Hogyne bírnám! Dobálom én a kévéket, csak győzzék elrakni!

- Jó, akkor meglátjuk - zárta rövidre a kissé nagyképűre sikeredett dumámat apuka.
- Karcsi akkor majd egyedül fog dolgozni a szőlőbe? – próbáltam munkát biztosítani az ősémnek is.
- Nem, majd segít itthon anyátnak, meg ebédhordó lesz.
- Hozza utánunk az ételt – nem a kaját, az ételt.

Parasztember akkor ezt a szót nem használta. Többre tartotta a mindennapi betevő falatot annál, hogy tiszteletlenül nevezze.

Eljött az első nap. Hajnalok hajnalán bicikliztünk a majorba. Hideg volt, majdnem fáztam.

- Lesz ez még másképpen is – nyugtatott meg apám.

Eligazításnál mindenki ismert mindenkit. Csak én voltam az új fiú. A fogatosok rakodóikkal mentek a tarlóra, mi pedig kitűztük az asztag helyét, levágtuk a rajta lévő gazat. Odakészítettük a tűzoltókádakat a tűzcsapóval és a csáklyákkal. Mire az első kocsi megérkezett, mi már meg is reggeliztünk. Jól tettük, mert ettől kezdve megállás nélkül jöttek a kocsik. A két „öreg” gyorsan megértette egymást. Úgy rakták az asztag alapját, mintha az tíz évig itt állna. A kévék a kocsiról lefelé estek, többnyire a rakók keze alá. Amelyik nem úgy esett, azt egyszerűen lelőkték.

- Ezt - majd ha a kocsit lerakta - feladod rendszeren.

Figyelt. Tehát az sem mindegy, hogy a kéve hogyan kerül a mesterek elé. Igyekeztem. Dicséretet azért én sem kaptam. Hol az egyiküknek, hol a másikaknak dobtam a kévét. A kétágú villa nyele közönséges borókából készült, ami hosszabb és vékonyabb volt a többinél. Amiben hasonlítottak egymásra: ugyanúgy feltörte használója tenyerét mindkettő. Mire Karcsi hozta az ebédet, már annyi vízhólyagom volt, hogy alig tudtam megfogni a kanalat. Lemostuk magunkról az izzadságot és a por nagy részét, úgy mentünk egy kis akác árnyékába. Rövid pihenés után éreztem, hogy minden tagom megvan. Valamennyiben jelentkezett az izomláz első tünete. A tenyerem viszont fáj, néhány vízhólyag már ki is fakadt rajta. Az északnyugati szellő enyhítette a hőséget, de nem sok örömünk volt benne. Ebből az irányból kellett rakni az asztagot, mert szélnek szemben nem lehetett volna dobálni a kévéket. Így meg szembetűzött a nap, és az összes por ránk szállt. Az csipett, a toklász szűrt. Az asztag egyre magasabb lett, hajazatot kellett készíteni, hogy estére teteje legyen annak, amit aznap behordtak.

A fogatosoknak éppúgy, mint a lovaknak új volt a munka, hisz évente csak egyszer volt „hordás”.

Aki rosszul rakta meg a kocsit, annak szétcsúszott a rakománya, azt útközben egyedül kellett felraknia. Öreg kocsisra nézve ez nagy szegényen. A fiatalok meg úgy voltak vele, hogy ezt is gyakorolni kell.

Erről jut eszembe: Karcsi osztálya üzemi gyakorlaton volt, és ilyen munkára osztották be őket. Megrakták a szekeret, biztatták a lovakat, de azok nem mozdultak, érezték, hogy a gyeplő gyakorlatlan kézben van. Húzták a párákat, tolták a kocsit, de előbbre nem jutottak. Valamelyik „lőcsiszárnak” eszébe jutott, hogy ha meggyújtanak egy kéve gabonát, azt a lovak hasa alá teszik, majd megindulnak azok. Így is lett. Megmozdították a kocsit, húzták rajta vagy öt métert. A kéve a rakott kocsi alatt kezdett igazán égni.

Volt nagy riadalom! Ki a kévét húzta a kocsi alól, ki taposta a meggyulladt tarlót. Kézzel dobálták az oltó homokot. Mindenki ideges volt, kivéve a két lovat. Biztos, hogy néhány technikusjelöltet már csúffá tettek. A tsz-es lovak sem voltak különbek. Ha túl sok zabot kaptak, az volt a baj, ha keveset, az még nagyobb. Volt úgy, hogy kétszer is meg kellett kerülni az asztagot, mire oda tudtak állni, ahová kellett. Hat óra körül már nem mentek ki újabb fuvarért, de mire az utolsó kocsi is lerakodott, hét óra is elmúlt. Rendcsinálás a szérún, elégedett pillantás a „műre”.

- Úgy áll, ahogy állni köll! – nyugtázták a hozzáértők. Én fogtam a bicikli kormányát és biztattam apukát, hogy gyerünk már haza. Gyönyörködjenek az asztagban azok, akik még ilyet nem láttak! Az úton járók is csak néhány percig látják, mit tudják azok, hogy mi munka van benne. A többsége persze tudta, én voltam csak az újonc. Tapostuk a pedált hazafelé. Porosan, piszkosan. Gyorsabban is tudtam menni, de apuka ütemesen, kényelmesen haladt előttem. Egyszerre jöttük, egyszerre megyünk is haza. Nem csinálunk úgy, mint Igenyösék. Kaszálni mentek. Elöl az öreg Zsiga bácsi, utána öt percre a fiatal Zsiga, majd tartva a távolságot Károly, Imre és Gabi következett. Hazafelé ugyanígy.

Folytatás a következő oldalon

Kivéve, mikor Károly belevágott egy darázsfaszekbe. Otthagytott csapat-papot, és úgy másfél kilométert futott a darazsak elől.

Az udvaron a kis fürdőkádban melegeedett a víz, gyors mosakodás úgy nagyjából – holnap úgyis ugyanilyen koszos lesznek, és irány az ágy.

- Nem vacsorázol?- kérdezte anyuka.
- Köszönöm, nem. Nagyon finom volt az ebéd – ami igaz is volt, de az én vacsorámat a „villanyél ette meg”.

Másnap reggel már semmi illúzióm nem volt, tudtam mi vár rám. De azt is tudtam, hogy nem adom fel. Ha nem megyek többet, nem tudják megkérdezni, hogy miért nem. Apuka mit mondjon? Olyan nyimnyám fia van, aki megfutamodik egy kis munkától. Azt biztosan nem mondta volna, hogy azért nem jött, mert „büdös neki a munka.”

Néztek is nagyot a kocsisok, mikor meglátták. Azt hitték, hogy a tegnapi nap csak víkend volt, a vakáció része. Álltam a sarat. A fogatok jöttek-mentek, az asztag hizott. Megdolgoztunk a „pénzünkért”, ugyanis mi nem munkaegységet kaptunk, hanem gabonát. Én napi húsz kilót, apámék harmincat, aminek fele búza, fele rozs volt. Visszagondolva, ma már ennek a tízszereséért sem vállalnák azt a munkát. Volt ebben az egészben egy kis kivagyiság, megmutatjuk, hogy Peregiben rakják a legszebb asztagokat. Mondani persze könnyű, csinálni, az más. Történt, hogy a „műszak” végén a két idős szemlélt tartott. Csóválta a fejét apám, valamit dörmögött a bajusza alatt.

Vissza a létrát, és már dobálták is szét a hajazatot. Hogy mi nem tetszett, a mai napig nem tudom, de mire visszaállítottuk az eredeti állapotot, a határ elcsendesedett. A csillagok halvány fényét a szentjánosbogarak erősítették fel.

Az árpa után jött a búza, majd a rozs. A tritikálét akkor még nem ismerték. Kis csapatunk összeszokottan végezte a munkáját. A nappalok rövidültek, a reggeli idő egyre hűvösebb lett. Történt valami, amit én már elfelejtettem, de egy beszélgetés kapcsán Karcsi emlékeztetett rá.

- Emlékszel a Laci bácsira? Akkor értem oda az ebéddel, amikor apuka átugrott a kocsira.
- Most, hogy mondod, már emlékszem, de legszívesebben elfelejtettem volna.

Laci bácsi, a testes fogatos szerette, ha valakivel kiszúrhatott. Társai reggelijét kicserélte fél téglára, ha elment a fogat mellett, levetette a lovak istrángját vagy kocsikenőccsel kente be a hajtószárat. Kifogyhatatlan volt az ötlettára. Nekem is dobálta a kévéket, de úgy, hogy ne érjem el, vagy utána kelljen kapnom. Az így elkapott kévéénél szinte meghajlott a villanyél. Biztosan lett volna, aki „tréfából” hozzávágta volna a kévét, úgy, hogy leesik a kocsiról. Én próbáltam azt tenni, amiért odaállítottak. Apuka figyelte-figyelte, és megcsallta a „tréfát”. Mellém lépett, kivette a kezemből a villát és átugrott vele a kocsira.

- Ha még egyszer ezt csinálja, ezzel a kétágúval ereszttem ki a belét! Megértette?

A nem várt reakcióra megszeppent az egyébként nagy szövegű ember. Egy szót sem szólt – amit jól is tett. Eddig sem tegeződtek, meg ezután sem. A jelenetet Karcsi öcsém látta és Ő nem felejtette el.

Három helyen történt a „hordás”: a Csikóistállóhoz, a peregi majorba és a Pintértanyához. Augusztus volt, mire végére értünk, nyomunkban a cséplőgéppel. Mi összeraktuk az asztagot, a cséplők meg lebontották. Az ebédidőt egyszerre tartottuk, amit én arra használtam fel, hogy megszemléljem a technikát és ismerkedjek a személyzettel. Bandagazda Janovics Feri bácsi volt, az autószerelő-mester nagyapja. Ő irányította a cséplést és felelt mindenért, amellett, hogy dolgozott is. A műszaki dolgok a gépészre tartoztak. A HSCS-Hoffner G-35-ös izzófejes traktort csak a hátsó kerekein lévő kapaszkodói kapcsán körmösnek becézték. Jó tudni róla, hogy a betűjelek hosszűnevű, de magyar gépgyár kezdőbetűi voltak, amit később az „egyszerűség kedvéért” Vörös Csillag Traktorgyárra kereszteltek. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy innen került ki az U-28-as összkerekes ornehéz traktor, ami akkor szerintem korának legjobb erőgépe volt.

A pöffög húzta át a cséplőgépet egyik helyről a másikra és hajtotta egy közel 20 méterre lapos szíjjal. Minden zúgott, bűgött, forgott, mozgott. Fülüketítő hanggal. Mindenki csak ott mozoghatott, ahová be volt osztva.

A négy rudas (petrencerudas) hordta a szalmát, a kazalos rakta. A törekes könnyebb munkáját az irdatlan por nehezítette. A kévéhányók dobálták a gépre, a kötélvágó adta az etetőnek, aki szakszerű mozdulattal táplálta a monstrot.

Elöl jött ki a gabonaszem zsákokban, amit bőr vállvédős markos személyek mázsálás után pótkocsira raktak. Ez igazi veszélyes üzem volt. Az etető posztja munka kiváltképpen. Ha idegen anyag került a dobba, azt szétvágta, ha időben nem engedte el a kévét, magcsúszott; kétkezi munkát ő többé nem végzett. Ha egy képzett munkavédelmi felügyelő ezt a folyamatot látta volna, visszaadta volna a diplomáját és gyalog szaladt volna el, hogy ne is lássa. Hogy miért vállalták mégis? A géprészért. Innen biztosították az éves fejadagot, amit cserében be lehetett váltani különböző minőségű lisztre és korpára.

A nehéz fizikai munka ellenére a gépes banda hangulata mindig jó volt. Pihenőidőben – ebédszünetekben – anekdotákat meséltek. Az is tudott érdekes katonatörténeteket mondani, aki a kaszárnya kapuját át sem lépte. Előkerültek az „ördöglakatok”, bűvésztükkök, kártyamatványok. Néha szép magyar nótákat is dúdolásztak.

Mi itt fejeztük be az asztagrakást, ami állítólag mestermunka és tudománya apáról fiúra száll. Hogy mennyire sikerült elsajátítanom? Nem tudom. Nagypapám és apám munkája biztos mesteribb volt. Ez évben döntötték el „mások”, hogy a három téeszcsének (termelőszövetkezeti csoport) egyesülnie kellene. Ezt az indokolta, hogy a kisadacsi Uttörő veszteséges volt, gazdálkodását nehéz lett volna minősíteni, a nagyadacsi Béke valamivel jobban állt, és ezeket majd felzárkóztatja a peregi Szabadság. Ezt olyan gazdák hozták létre, akik a földosztás előtt is sajátjukon termeltek. Más volt a szemlélet. Emlékszem, hogy csősz járta a tanyákat, mert a somkórót be kell hordani és kazalozni. Mivel a levele melegben lepörgött, így azt hajnali két órakor lehetett kezdeni. Szó nélkül ment mindenki:

Ha már mögtermőt, ne vesszön kárba! Ennek meglett az eredménye is. Egy munkaegység (általában 10 órás munkanap) 34,- forintot ért. Ezért akkor lehetett kapni 11 kiló kenyeret vagy 4 liter bort.

- Ha már együtt köll dolgozni, csináljuk röndösen! – mondták. A 73 család a 781 kh földön mintagazdaságot tudott volna létrehozni. Ezzel szemben az egyesült Rákóczi Tsz az említett kettő szintjére süllyedt. Az egyesülésről küldöttgyűlés döntött. Zoó Jani bácsi és apám is küldött volt, így ezen a napon az asztagon magam maradtam. Szerencsére a kocsisok közül is volt küldött, így valamivel kevesebb lett a munka.

- Mit csináljak én egyedül? – kérdeztem apukát.
- Kezddél nagyobb alapot, s mire a hajazásra kerül a sor, majdcsak odaérünk.

Így is lett. Meg nem dicsértek, természetesnek találták, hogy megoldom a feladatot. Az ő esetükben ez felért egy elismeréssel. Úgy éreztem, már majdnem felnőtt számba vesznek.

Pár év múlva jött a kévékötő aratógép, majd a kombajn, és a fiamnak már nem tudtam átadni azt a keveset, amit én tanultam a gabona kézi aratásáról, betakarításáról. Ő már számítógépeket rak rendszerbe, és a sok kis „kütyű” olyan csodákra képes, amikről mi akkor még álmodni sem mertünk.

Volt-e aratási végző? Nem emlékszem. Ha volt is, én biztosan nem vettem részt rajta.

Hogy mikor és ki hozta haza a bennünket megillető gabonarészt, és mennyit, nem lényeges. Elég volt az a tudat, hogy a későbbi tanítgatásom költségeihez valamivel én is hozzájárultam.

Elszaladt a nyár, augusztus 20-át munkával ünnepeltük. Az államalapító Szent Istvánt, az alkotmányt és az új kenyeret.

- Ha kollégista leszel, már úgysem tudsz segíteni.

Legjobban a kerekgyházi búcsút sajnáltam. Igaz, hogy ez a katolikusok ünnepe, de díszes fakanállal a református lányok hátsóját is el lehetett paskolni. Nem baj, majd estére elmegyek az adacsi bálba. Anyuka látta a készülődésem. Kérte, hogy ne menjek el. Fiatal vagyok még oda. Ült a ház előtt a gyalogszéken és alig észrevehetően fogta a szívét.

- Gyere, ülj ide mellém, beszéljessünk!
- De én úgy szeretnék elmenni! – erőszakoskodtam.
- Jó, hát akkor menjél! – hagyta rám.

Milyen volt a bál, elfelejtettem, de a mai napig bánt és szégyellem, hogy nem ültem édesanyám mellé. Lehet, hogy nemcsak beszélgetni akart, mondani szeretett volna valamit, amit én már sosem tudok meg.

5,75%* fix kamat
EBKM: 5,81%

KIRAKTUK A MÉG MAGASABB HOZAMOKAT

100 000 EURÓIG
OBA
BIZTOSÍTOTT BANKBETÉT

Fókusz Kombinált Megtakarítás

Kisebb kockázattal nagyobb kamatok

*Fókusz Betét

- ▶ 3 hónapos futamidő
- ▶ fix kamatozású
- ▶ Lekötött betét, évi 5,75%-os kamattal
- ▶ kockázatmentes gyarapodás

TakarékInvest Befektetési Alapok

- ▶ Kiemelkedő hozamlehetőség
- ▶ Hozzáfértés biztosít a tőkepiacokhoz
- ▶ Egyszerű hozzáférés
- ▶ Professzionális alapkezelés

Fenti konstrukció igénybevételekor ugyanakkora értékben (legalább 100.000 - 100.000 Ft) Takaréknél Tőkevédett Származtatott Nyilvános Befektetési Alap és/vagy Takaréknél Helyi Kötvény Befektetési Alap vásárlása szükséges. Az elhelyezendő összeg 50%-a Fókusz Takaréknél befektetett, 50%-a Takaréknél Helyi Kötvény Befektetési Alapba. A Takaréknél Helyi Kötvény Befektetési Alapba a befektetés 100%-a Helyi Kötvény Befektetési Alapba. A befektetés nem vonható ki a befektetés időtartama alatt. A befektetés nem vonható ki a befektetés időtartama alatt. A befektetés nem vonható ki a befektetés időtartama alatt.

A befektetési jegyek vásárlása, a befektetés elhárító kockázattal jár. Kérjük, hogy a befektetési alapokhoz kapcsolódó kockázati tényezőket olvasd el az alapok ismertetőjében! A befektetési alapok ismertetőit és portfólió jelentéseit, forgalmazó helyeinken valamint internetes oldalunkon tesszük elérhetővé. A befektetési jegy hozama, az adott időközönként az Alap által elért hozam. Az elért hozamokhoz képest a hozam nem jelent garanciát a jövőbeni teljesítményre. A jelen tájékoztató nem minősül ajánlatnak, kizárólag a figyelemfelkeltésre szolgál.

Baja, Kiskunmajsza, Szank, Tiszakécske, Kecskemét Jókai utca, Kiskunfélegyháza, Tiszaalpár, Kecskemét Városházánál, Kecskemét Széchenyi város, Budapest Csepel, Kerekegyháza, Lajosmizse, Kiskunlacháza, Kiskunhalas, Jászszentlászló, Soltvadkert, Császártöltés

ITTHON VAGYUNK, ÉRTÉKET TEREMTÜNK

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

MEGHÍVÓ

A Felső-Kiskunsági tanyai gazdaságok piacra jutásának segítése projekt keretében rendezendő

FÓRUMRA

2014.február 18. (kedd) 15⁰⁰ órára

Kerekegyházára művelődési ház

Helyszín: 6041 Kerekegyháza, Szent István tér 12.

A gazdálkodó szervezet: Felső-Kiskunsági Gazdaságfejlesztő Alapítvány Kunadacs

Program

- 14⁴⁵ **Regisztráció**
A gazdálkodó szervezet vezetői Szél István, a FELGA kuratóriumának elnöke
- 15⁰⁰ **A rendezvényt köszönti dr. Kelemen Márk,**
Kerekegyháza város polgármestere
- 15¹⁰ **Tanyafejlesztési program tapasztalatai, jövőképek**
Előadó: dr. Viski József főosztályvezető
Vidékfejlesztési Minisztérium; Stratégiai Főosztály
- 15⁵⁰ **A rövid élelmiszerlánc jelentősége a kistermelésben, tervek, lehetőségek**
Előadó: Juhász Anikó tervezési referens
NÉBIH Rendszerszervezési és Felügyeleti Igazgatóság
- 16²⁰ **Kérdések**
- 16⁴⁰ **Szünet**
- 16⁵⁰ **A kiskunsági tanyai gazdaságok piacra jutásának segítése című projekt bemutatása, részvételi lehetőségek**
Előadó: Szél István – a FELGA kuratóriumának elnöke
- 17²⁰ **Konzultáció, kötetlen beszélgetés**

A jelentkezésüket várjuk a 30/249-4606 és 70/453-5056 telefonon, (76) 558-213 faxon, vagy a felgainfo@gmail.com email címen.

A rendezvény a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával, a Tanyafejlesztési Program keretében valósul meg.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A tanyai gazdaságok piacra jutásának segítése

A Felső-Kiskunsági Gazdaságfejlesztő Alapítvány elnökeként örömmel tájékoztatom a tisztelt lakosságot, hogy az alapítvány a TP-1/2635/2013 nyilvántartási számú pályázaton 9.262.526 Ft támogatásban részesült, a Vidékfejlesztési Minisztérium 2013.évi, az alföldi tanyák, valamint tanyás térségek megőrzése és fejlesztése érdekében a települési és térségi fejlesztések támogatására kiírt pályázaton a tanyai termékek piacra jutásának elősegítésére.

A támogatásnak köszönhetően továbbra is a helyben előállított, egészséges, környezetbarát termékek piacra jutásának elősegítésén dolgozunk. A város-vidék együttműködés keretében, Kerekegyháza város közreműködésével segítjük a tanyai termékek piacra juttatását egy fórum megtartásával. Kunadacson és a térségben az árutermelő tanyai gazdaságokban termékfeltárást végzünk a KISKUN VÉDJEGY alá rendezhető termékek bővítésének előkészítésére. A védjegy bevezetése, a minőségbiztosítás gyakorlata is a jelen pályázatban valósul meg. A projekt teljes időszakában tájékoztatást adunk a helyi újságban, kistérségi televízióban és a honlapunkon (www.felga.hu) a projekt eseményeiről. A fejlesztés során beszereztünk több, a piacra jutást segítő eszközt. Az eszközök a kunadacsi piac zökkenőmentes működését szolgálják.

A kunadacsi helyi termelői piac kialakítása volt az első lépés ahhoz, hogy példaként megmutathassuk magunknak és másoknak is, hogy helyi összefogással értéket teremtő, a közösséget összetartó tevékenység tud megvalósulni településünkön. Most további lehetőség nyílt kis közösségünk fejlődésére. Ennek érdekében várjuk a tanyai gazdálkodók segítőkész együttműködését a termékfeltáráshoz, valamint a lakosság, és partnereink a közreműködését a tanyai termékek piacra jutásának elősegítéséhez.

Szél István
elnök

Kunadacs Község Önkormányzata

Felelős kiadó:

Dunai László

Felelős szerkesztő:

Szántai József

Szerkesztőség címe: 6097 Kunadacs, Kossuth L. u 51.

Tel/Fax: 76/ 558-213

E-mail: kunadacsibarangolo@gmail.com

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

A szerkesztőség a hozzá érkezett cikkekben a tartalmi, helyesírási és stilisztikai hibákat javítja.

A rendelkezésre álló hely függvényében - a tartalmat nem érintő módon - a rövidítés jogát fenntartjuk!